

In de loop van de ochtend van de 10de mei bereikten de Duitse troepen op verscheidene plaatsen de IJssel. Gelijk gezegd: de bruggen waren de lucht in gegaan – de twee bij Westervoort om 4 uur 45 (terwijl de pantsertrein er al voor stond!), de schipbrug bij Doesburg, de spoorbrug annex voetbrug te Zutfen en de schipbrug te Deventer tussen half vijf en half zes. In Deventer kostte het opblazen van de spoorbrug grote moeite: lading na lading ontplofte zonder voldoende effect te sorteren. Men wist dat een Duitse pantsertrein in aantocht was – eerst om 7 uur 14 had een laatste, in haast ondragelijke spanning afgewachte explosie succes: de brug werd grondig vernield. In Kampen ging nog meer tijd verloren: hier zonk een deel van de brug eerst om 9 uur 30 in de IJssel weg; de verkeersbrug en de spoorbrug bij Zwolle waren respectievelijk kort vóór en kort na 6 uur opgeblazen; het grootste deel van de telefonische verbindingen met het noorden des lands (de kabels lagen onder het brugdek) viel op slag uit.

De Duitse infanteriedivisie die naar Rhenen moest doorstoten, maakte die eerste dag snelle voortgang. Het oude fort te Westervoort werd van half zeven af beschoten; de barakken vlogen in brand, de verbindingen vielen uit, om acht uur staken de eerste Duitsers in rubberbootjes de IJssel over, ruim een uur later werd op het fort de witte vlag gehesen.¹ De Duitsers begonnen onmiddellijk naast de vernielde bruggen een pontonbrug te slaan; deze was tegen vier uur in de middag klaar.² Misschien hadden de pantserwagens van de regimenten huzaren juist op dit punt de Duitsers nog wat oponthoud kunnen bezorgen; dat die op de Veluwe rondreden (het was de bedoeling dat zij aan de reserves van de Grebbelinie toegevoegd zouden worden), had eigenlijk weinig zin.³ Hoe dat zij: al om half elf verschenen de eerste Duitsers, *Waffen-SS*'ers, in Arnhem waar de Rijnbrug kort na vijf uur de lucht in was gegaan (de spoorbrug te Oosterbeek een kwartier later). In de middag trok het *SS*-regiment verder, weinig tegenstand ontmoetend, maar hier en daar gehinderd door vernielingen die de huzaren tot stand gebracht hadden; bij het vallen van de avond had het Renkum bereikt. In die sector waren delen van het regiment huzaren niet zonder moeite binnen de Grebbelinie gekomen; in de vroege avond waren zij bij Wageningen zwaar onder vuur genomen door de voorposten en van de Grebbeberg af. Men kon voor noch

¹ Van der Wiel: *IJsellinie*, p. 43. ² Nierstrasz: *Algemeen Overzicht*, p. 220. ³ Van der Wiel: *IJsellinie*, p. 108.